

*[The translation is based on a scanned document in *.pdf format, consisting of 18 pages. Upon the Client's request, only pages 1-15 are translated]*

[Rectangular stamp of the issuing authority in the left upper corner of the page, with the following identification and contact information:

SAMORZĄDOWE KOLEGIUM ODWOŁAWCZE / LOCAL GOVERNMENT BOARD OF APPEALS

ul. Kajki 10/12

10-547 Olsztyn

*telephone: ***-53-96, telephone/fax: 527-49-37]*

Olsztyn, on *[handwritten date: 6]* June 2011

SKO-60-44/11

DECISION

Pursuant to Article 138 § 1(2) of the Act of 14 June 1960 - Code of Administrative Procedure (Journal of Laws of 2000, No. 98, item 1071, as amended) and Article 46a(1) and (7)(4), with reference to Article 46(1) and Article 56 of the Act of 27 April 2001 - Environmental Protection Law (Journal of Laws of 2008, No. 25, item 150, as amended), with reference to Article 153 of the Act of 3 October 2008 on Presentation of Information Concerning the Environment, Protection of the Environment, Community Participation in Environmental Protection, and Environmental Impact Assessment (Journal of Laws No. 199, item 1227, as amended), and § 3(1) (6), § 5 (2)(e) of Regulation of the Council of Ministers of 9 November 2004 concerning specification of types of projects likely to have a significant environmental impact and on specific eligibility criteria for projects which must be covered by an environmental impact report (Journal of Laws No. 257, item 2573, as amended), the Local Government Board of Appeals (*Samorządowe Kolegium Odwoławcze*) in Olsztyn, at a session on 29 April 2011, proceeding through:

Chairman	- Bogdan Muzyczuk
Members-	Izabela Oleksy - Piesik
	Patrycja Mordasiewicz

pursuant to the examination of an appeal filed by Danuta Nałęcz, running a business activity with the business name Centrum Biznesu Wschodniego PHU "U RYCHA" Danuta Nałęcz against the decision ref. GI.III.7627/12/08, issued on 24 May 2010 by the Mayor of Sępól, on refusal to issue a decision on the environmental conditions of consent to the execution of a project of construction of a set of 30 wind power plants,

Resolved

To repeal the contested decision and to define the following environmental conditions of consent to the execution of the above specified project:

1. Project type and location.

The project consists of the erection of a set of 30 x 2MW Enercon E-82 wind turbines with GPZ (main power supply point) on the following land plots:

- 217/2, 256/3, 337/4 in cadastral district Różyna, commune: Sępól
 - 254, 27/10, 30/37, 31 in cadastral district Śmiardowo, commune: Sępól,
- and the construction of a medium voltage cable connecting the wind turbines with the main power supply point, and the construction of assembly yards and temporary process roads for the duration of the construction works, including exits from communal and county roads, on land plots nos.
- 328, 337/10, 300, 301/1, 301/2, 301/3, 303, cadastral district: Różyna, commune: Sępól
 - 119, 126/1, 126/2, 127, 143 in cadastral district Kinwągi, commune: Sępól
 - 19/1, 24/42, 28/3, 29, 31, 101 in cadastral district Śmiardowo, commune: Sępól

2. Land use requirements for the construction and operation phase

2.1 Land use during the construction and operation phase cannot deteriorate the status of the natural environment, nor have any adverse effect on adjacent areas;

2.2. The topsoil layer needs to be removed before commencement of earth works on foundations, excavations, temporary

[page numbering at the bottom of each page]

- and final roads, to be used elsewhere according to its functional properties;
- 2.3. Upon completion of the construction phase, the original condition of the project area should be reinstated;
- 2.4. Management of soil masses produced during the civil works is required;
- 2.5. The project will be executed in a manner consistent with the aesthetic properties and spatial order in the landscape, taking into account the characteristics of the adjacent site;
- 2.6. Waste produced as a result of the construction, operation, repair or liquidation of wind power plants should be handled in accordance with the Waste Act of 27 April 2001 (Journal of Laws of 2001, No. 62, item 628, as amended). Any produced waste should be stored in designated and secured locations. Hazardous waste should be stored in leakproof containers before disposal. Waste will be transported from temporary storage areas with the use of the waste collection company's vehicles;
- 2.7. The specific requirements applicable to civil works carried out near or at points of crossing/collision with water engineering lines/units should be agreed with the Water Engineering and Water Lines/Units Management Company in Olsztyn, Branch in Bartoszyce (*Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie Oddział w Bartoszycach*);
- 2.8. A Water Law permit decision must be obtained for building wind farm power cable and telecommunication cable lines at the river crossing, with regard to the respective scope of works;
- 2.9. The contemplated project area is located outside the cultural heritage and historical asset protection areas, and no documented archaeological sites were discovered within the area of the land plots under consideration;
- 2.10. If any unrevealed relics of material culture are discovered on the site covered by the decision, during the earth works on the construction of foundations for wind turbine towers, of temporary process roads, assembly yards and power lines, the works shall be withheld and the site should be presented for an archaeological survey - Article 32 of the Historical Assets Protection and Maintenance Act of 23 July 2003 (Journal of Laws No. 162, item 1568, as amended);
- 2.11. Civil works should be carried out from 6:00 a.m. to 10:00 p.m., so as to reduce temporary noise peaks produced by working construction machinery and vehicles supplying construction materials and serving the construction site. The level of noise produced during machine operation should not exceed the permitted limits. Assembly works on wind power plant towers and turbines should be carried out before the return spring flights of lesser spotted eagles, i.e. by the end of April, and/or after their autumn migration as of September.
- 2.12. Heavy transport vehicle traffic has to be properly managed for the duration of construction, concrete transport for foundations and transport of wind turbine structural components.
- 2.13. The Investor is required to implement such engineering, technological and organizational solutions that will prevent any violation of environmental quality standards by the operation of the contemplated project outside the area to which the operator holds a valid legal title.

3. Environmental protection requirements to be incorporated in the building permit design.

- 3.1. The building permit design should comply with the provisions of the Act of 27 April 2001 – Environmental Protection Law (Journal of Laws of 2008, No. 25, item 150, as amended), and

Regulation of the Minister of the Environment of 14 June 2007 concerning the permissible noise levels in the environment (Journal of Laws No. 120, item 826), including determination of the locations of any objects that may cause violation of the permitted limits.

3.2. The contemplated wind power plants should be identified in accordance with the Regulation of the Minister of Infrastructure of 25 June 2003 concerning the method of identifying and marking aviation obstacles (Journal of Laws of 2003, No. 130, item 1193, as amended).

3.3 To mitigate the impact of high-rise buildings on the landscape, appropriate colors shall be used, and any advertising display structures will not be allowed.

3.4. The wind farm's internal power system should be built as an underground cable installation.

3.5. The Investor is required to install state-of-the-art bird control equipment or to provide automated WTG shutdown in particularly hazardous time periods, which will be available at wind farm commissioning and upgraded thereafter according to the current technology advancements.

4. Requirements concerning prevention of industrial accident consequences, with respect to projects classified among establishments that present a threat of a major failure.

The contemplated project does not qualify as an establishment presenting a threat of a major failure as specified in the Regulation of the Minister of Economy of 9 April 2002 concerning the types and quantities of hazardous substances the presence of which qualifies an establishment as an increased risk or high risk establishment in terms of major failures.

5. Transborder environmental impact requirements.

No transborder environmental impact risks were determined, whether during the project construction or operation phase.

6. Restricted use area determination requirements.

The contemplated project does not qualify among the projects enumerated in Article 135(1) of the Act of 27 April 2001 – Environmental Protection Law (Journal of Laws of 2008, No. 25, item 150, as amended) that would require determination of a restricted-use area.

7. Wind farm monitoring requirements.

The investor is required to carry out post-construction monitoring in the following ranges:

7.1. Impact on birds.

7.1.1. Ongoing monitoring of birds (after the commissioning of the project), covering:

- The autumn migration period,
- The winter season,
- The spring migration, breeding and post-breeding periods.

The scope of monitoring should be extended with special observation of white stork behaviors, so as it is possible to transfer technical bases of their nests to a safer location in the event of any unsafe behaviors among specified couples.

7.1.2 According to the recommendations concerning follow-up monitoring, bird monitoring should commence during the initial period of wind turbine erection (the first 3-4 wind turbines) and any remarks that may transpire from such observations should be followed at the further stages of construction.

7.1.3 The basic 3-year follow-up monitoring should be the two initial years of wind farm operation, and one more year constituting the third, fourth or fifth year of wind farm operation. A decision regarding the third year of observation can only be taken after the analysis of the data collected during the initial period.

7.1.4. The follow-up monitoring methodology should cover the preliminary monitoring range + the controls focused on discovering any collision victims. Automated methods should be used as far as reasonably possible, provided that such methods are available by that time.

7.2. Impact on bats.

7.2.1. Ongoing monitoring of bats (after the commissioning of the project), covering bat activity throughout the yearly cycle.

7.2.2. Bat monitoring should commence during the initial period of wind turbine erection (the first 3-4 wind turbines).

7.2.3. The basic 3-year follow-up monitoring should be carried out in accordance with the guidelines and methodology specified in the Temporary Guidelines for the Assessment of Wind Turbine Impact on Bats (*Wytyczne Dotyczące Oddziaływania Elektrowni Wiatrowych Na Nietoperze*, rev. II, December 2009)

7.3. Acoustic safety and comfort.

Monitoring of noise emissions to the environment, including noise emission measurements at the observation points determined through the analysis in the Report, for varying wind conditions and during the particular seasons.

8. Follow-up analysis presentation requirements.

The Investor is required to present a follow-up analysis upon completion of each project execution stage, based on the findings of the monitoring procedures recommended to determine the actual impact of the WTG set on birds, bats and the acoustic climate, including any proposed measures to minimize the adverse effects.

9. The whole project characteristics is an integral part of the Decision, in accordance with Article 56(3) of the Act - Environmental Protection Law. The characteristics are enclosed to the Decision as Appendix 1.

EXPLANATORY MEMORANDUM

As it transpires from the case files, Danuta Nałęcz, running a business activity with the business name Centrum Biznesu Wschodniego PHU "U RYCHA" in Markajmy, filed an application dated 8 July 2008 to the Mayor of Sępólno for issuing a decision on the environmental conditions of a construction project concerning a wind farm of 30 x 2 MW Enercon E-82 wind turbine generators with the main power supply point (GPZ), roads, assembly yards, power and telecommunication service lines. An environmental impact report was appended to the application.

Through the contested decision, the first instance authority refused to issue a decision on environmental conditions of consent for the execution of the above mentioned project. The explanatory section states that the State Sanitary Inspector of the County in Bartoszyce approved of the project execution conditions in a ruling of 14 October 2008. However,

the Regional Director of Environmental Protection in Olsztyn refused to give such an approval in the ruling of 17 December 2008, ref. RDOŚ-28-WOPN-6632-0003-09/08/tb, claiming that the environmental impact report failed to meet a number of criteria. The explanatory section of the Decision further specifies the measures undertaken in order to supplement the report with the results of extended bird surveys and opinions assessing the report consistency with the ruling setting out the scope of a project environmental impact report. It was noted that on the above-mentioned basis, a decision was passed on 10 March 2010, determining the environmental conditions of consent to the project execution, yet that decision was repealed in the appeal procedure by the Local Government Board of Appeals in Olsztyn and the case was transferred for re-examination to the first level authority, considering the above mentioned ruling of the Regional Director of Environmental Protection with a refusal to approve of the project execution.

In her appeal against that decision, Danuta Nałęcz, representing Centrum Biznesu Wschodniego PHU "U RYCHA" of Markajmy, further appealed against the ruling of the Regional Director of Environmental Protection in Olsztyn, of 17 December 2008, ref.: RDOŚ-28-WOPN- 6632-0003-09/08/tb, with a refusal to approve the project execution, on the grounds of Article 142 of the Code of Administrative Procedure.

She claimed in the appeal that the ruling constituting the reason for a negative decision was passed in violation of:

1. Article 33(1) of the Nature Protection Act of 16 April 2004 through making an unreasonable and frivolous assumption, not supported by evidence, that the contemplated project might lead to significant deterioration of natural habitats and sites for plant and animal species, or significantly and adversely affect any species for the protection of which a "Natura 2000" area was set out;
2. Article 52(1) of the Act of 27 April 2004 - Environmental Protection Law, by exceeding the limits of the legally permitted claim regarding the content of an environmental impact report, particularly section 12 of the above mentioned provision (unauthorized demand for the party to provide the yearly monitoring findings, whereby such an obligation is not prescribed by law or by the ruling of the Governor of Warmińsko-Mazurskie Province (*Wojewoda Warmińsko-Mazurski*) of 13 August 2008, setting out the scope of the report;
3. Article 7, Article 10, Article 81 with reference to Article 106 of the Code of Administrative Procedure, by failing to duly clarify the facts of the case and by failing to enable the party to take an active part in the proceeding.

The party requested that the contested decision be amended and that the authority rule to approve of the environmental conditions of consent to the execution of the project under consideration. It is stated in the explanatory notice that no protests were allowed against the ruling of the Regional Director of Environmental Protection in Olsztyn in the course of the administrative proceedings, and hence the ruling could only be contested through an appeal against the decision of the first instance authority, pursuant to Article 142 of the Code of Administrative Procedure. In the ruling thus contested, the collaborating authority did not determine any possible major adverse impact of the contemplated project of the environment. The refusal to approve was only based on a dispute with the findings made by the author of the report (prof. Busse), whereas the judgments presented by the authority were unfounded. Moreover, the authority demanded that the report be supplemented with contents outside the scope of that report. Specifically, the authority demanded that the party present a yearly monitoring database, where such a requirement was neither prescribed by law nor ruled by the Province Governor with regard to the report scope. The ruling further stated the following: 'in the opinion

of the authority, by the time of completion (of the monitoring) it is not possible to present the complete findings that could be the basis for determining the potential impact of the project on the environment.’ The complete monitoring results can only be presented upon completion, however within the time limit set in Article 52(1)(12) of the Environmental Protection Law. Further in the appeal, there is a presentation of a series of violations of the administrative procedure by the collaborating authority, and a claim to the effect that whereas protests are not allowed against the ruling of the regional director of environmental protection, it cannot be binding without limitations upon the authorities appointed to pass a decision on the matter. This would constitute a negation of the actual role of that authority as a collaborator, in its procedural position prescribed in Article 106 of the Code of Administrative Procedure. For this reason, the position of the collaborating authority should be subject to unrestricted assessment of evidence. It was further emphasized that, notwithstanding the invalidity of the objections contained in the ruling to refuse approval, they were subsequently clarified and supplemented, and the report - as it transpires from the opinions dated 26 January 2010 and 10 February 2010, respectively - covered the entire statutory scope required for the contents of such a report. Hence, if the negative decision was based solely on the lack of approval of the project execution, this should be amended as a consequence of re-examination of the evidence in the proceeding at the particular level, and the ultimate resolution should account for the direction of the party’s application that triggered the opening of the administrative proceeding.

Through a decision of 14 June 2010, ref. SKO-60-51/10, the Local Government Board of Appeals repealed the decision of the first instance authority and ruled on the essence of the matter by determining the environmental conditions of consent to the execution of the project. The Board concluded that the ruling regarding the refusal to approve by the Regional Director of Environmental Protection was not binding without limitation and could be contested pursuant to the procedure of Article 142 of the Code of Administrative Procedure. With reference to the arguments presented in the ruling of the authority refusing approval, the Board noted the body of evidence gathered in the course of proceedings, particularly the expert opinions.

That decision was contested by way of a protest lodged with the Provincial Administrative Court by Maria Beziuk-Iwańczyk and Stanisław Iwańczyk, which was accepted through the judgment of 9 December 2010, ref. II SA/OI 756/10. The Court admitted that the outcome of an auxiliary proceeding cannot ultimately determine the resolution given in the primary proceeding, without the option to control the former. However, the reasons for the decision were considered inadequate because the appeals authority ‘actually failed to verify the case behind the resolution’ and did not determine the case for the ‘actual claims of the approving authority, whether or not the documents gathered afterwards nullified these claims and if so, to what extent and with what effect upon the resolution.’ According to the Court, the explanatory part of the decision further lacked information about the participation of the public in the proceedings.

In its re-examination of the case in the appeal proceeding, the Board took the following into consideration:

According to Article 46(1) of the Act - Environmental Protection Law (in the wording effective by 15 November 2008, applicable to the case under consideration), execution of the contemplated project that may have a major impact on the environment, as defined in Article 51(1)(1) and (2), or another project which is not directly associated with and does not directly transpire from the protection of a Natura 2000 site, if it is capable of having a major impact on that site, is only permitted upon obtaining a decision on the environmental conditions of project execution approval. Before passing such a decision, the competent authority

agrees on the project execution terms and conditions with the competent environmental protection authority and the Province Governor, pursuant to Article 48(2)(1) and (3). As of the date of entry into force of the Act of 3 October 2008 on Presentation of Information Concerning the Environment, Protection of the Environment, Community Participation in Environmental Protection, and Environmental Impact Assessment (Journal of Laws No. 199, item 1227, as amended), the competent authority is the regional director of environmental protection. No protests can be lodged against the rulings issued by that authority, in line with Article 153 of the recently quoted Act. Hence, if no protest options are prescribed by the applicable legislation, the ruling cannot be established as finally binding. Otherwise, the collaborating authority in a single-instance proceeding would actually decide whether or not a specific project can be executed. The function of the actual decision-making authority would be irrelevant.

In accordance with Article 142 of the Code of Administrative Procedure, if no right to protest is prescribed with respect to a decision, the party may only protest such a decision through filing an appeal. The right to contest a negative ruling by the regional director of environmental protection by filing an appeal is also established by the Regional Director of Environmental Protection in Olsztyn and the Chief Director of Environmental Protection; the two authorities were filing requests to the Board for determination of invalidity of the decision setting out the environmental conditions of approval of project execution by the first instance authority. The ruling members of the Board concur with the position according to which in the course of instance-specific control, the appeals authority is entitled to assess the case for a ruling issued by a collaborating authority, obviously only if that ruling is contested in an appeal.

The ruling of the Regional Director of Environmental Protection in Olsztyn, contested in an appeal, dated 17 December 2008, ref. RDOŚ-28-WOPN-6632-0003- 09/08/tb, refusing to give approval of the execution of the project, implicated the following nonconformities in the report produced upon the investor's instruction:

1. Assessment of observation of birds for only 40.5 hours of 11 days of migration (the autumn 2008 season) and for the subsequent season (spring/summer) during 27 days (17 visits);
2. The author omitting a spring migration report;
3. Omission of dwelling and preying areas of *Falconiformes*, including the lesser spotted eagle;
4. Failure to examine the use of the farm location area by white stork during the breeding and post-breeding period;
5. Lack of reference to other groups of animals, mainly bats;
6. Practical uselessness of the applied collision estimation methodology, identical with the Band approach,
7. Inadequate assessment of the significance of SPAs in terms of protection priority for the density of white stork and the density of lesser spotted eagle;
8. Missing proper habitat assessment as prescribed by Article 6 of the Habitat Directive.

The ruling referred to above was numerously targeted by the investor with the intention to eliminate or alter it. Bird surveys were being carried out when such measures were undertaken upon the instruction of Danuta Nałęcz CBW, of which the Regional Director of Environmental Protection was notified. As a consequence, the following documents were obtained:

1. Bird supplement authored by prof. Przemysław Busse to the Environmental Impact Report - Birds, in two parts: Commentary to the bird monitoring results of 06-12-2008, Estimation methodology of 15-07-2008; appendix to the Report
2. List of observations based on the notes taken by Paweł Kaźmierski during June-October 2007 and March-June 2008 as an appendix to the Environmental Impact

Report; appendix to the Report,

3. Letter from prof. Busse of 22-05-2009, sustaining the assessment dated 21-12-2008; appendix to the Report,
4. Analysis of potential threats to birds caused by the contemplated construction of "Sępapol" Wind Farm, authored by prof. Busse, dated 24-06-2009, concerning observations for the period from 27-08-2008 to 27-05-2009; appendix to the Report,
5. Final assessment of potential threats to birds caused by the contemplated project, authored by prof. Busse, dated 24-11-2009, concerning observations for the period from 27-08-2008 to 18-08-2009; appendix to the Report,
6. Bird collision estimation method authored by prof. Busse, dated 20-11-2009; appendix to the Report,
7. Opinion on the bird collision estimation methodology authored by dr. Traxler, dated 30-11-2009; appendix to the Report,
8. Letter from prof. Busse - Remarks to the ruling of the Regional Director of Environmental Protection (of 17-12-2008), dated 21-12-2008,
9. Letter from prof. Busse concerning the opinion of dr. Chylarecki of 14-01-2009.

Further opinions were also pursued to assess the evidence in the course of the proceedings. These specifically included the assessment of consistency of the gathered evidence, including the Environmental Impact Report for the project with the Final Assessment of the yearly bird monitoring for the project location and with the ruling dated 26 August 2008 no. GI.III.7627/12/08, passed by the Mayor of Sępapol, defining the scope of the environmental impact report for the project. As a result of these additional measures, opinions were obtained from the following authors:

1. Paweł Ogłęcki, PhD, Warsaw University of Life Sciences (SGGW), Faculty of Environmental Engineering and Formation;
2. Patryk Rowiński, D.Eng., Warsaw University of Life Sciences (SGGW), Faculty of Forestry;
3. Wojciech Zyska, D.Eng.; Przemysław Zyska, M.Eng., Szczecin;
4. Jakub Hankiewicz, ECOINVENT, Warsaw;
5. Andrzej G. Kruszewicz, D.Eng., Warsaw City Zoo;
6. Andrzej Jamiołkowski, MSc, Environmental Noise Measurement Laboratory, Olsztyn;
7. prof. Piotr Tryjanowski, PhD, Poznań University of Life Sciences, Poznań;
8. Monika Górawska, M.Sc., chiropterology expert, Poznań;
9. prof. Tadeusz Stawarczyk, Wrocław;

The documents and supplements specified are sufficient for a subject-matter response to the claims presented in the ruling to refuse approval, and such response follows below.

1. Bird monitoring was extended to cover the period from 27 August 2008 to 18 August 2009 at Różyna and Spurgle vantage points (see appendix 8 to the Environmental Impact Report of November 2009, pp. 9-14). It was a total of 200 hours of observation across 48 days (see appendix 9 to the November 2009 report, p. 4).
2. Spring migration was the object of observation in Różyna on: 14 and 27 March; 11 and 26 April; 8, 17, 27 May; 6, 18, 30 June 2009; in Spurgle on: 6 and 20 March; 5 and 18 April; 2, 12, 21 May; 1, 13, 24 June 2009 (see the documents referenced above under point 1).
3. It is stated on page 11 of the Final Assessment of the potential threats to birds caused by the contemplated construction of the "Sępapol" Wind Farm (including the yearly

monitoring), appendix 9 to the November 2009 Report, that the lesser spotted eagle (*Aquila Pomarina*) was observed 13 times throughout the breeding season. Known nests of this species are located within 1.5 to 8 km from the vantage point. Based on the infrequent appearance and range of flying heights, the area under consideration does not seem to be an important feeding area. The eagles' wariness about wind turbines, known from literature, implies that the wind farm will be bypassed by these birds, without excessive deterioration of their feeding options. The results of lesser spotted eagle flight monitoring, specifying the dates and times of observation, are shown on page 37 of appendix 8 to the Report. The summary on pages 16 and 17 of appendix 9 states that for the lesser spotted eagle, which is one of the most essential species of the "Ostoja Warmińska" site, for the two vantage points of Różyna and Spurgle, the risk of collision is very low, at 0.04 and 0.19 specimen, respectively, totaling 0.23 specimen a year for the entire wind farm (based on a very cautious assessment based on calculations involving a proprietary avoidance factor - see 'Bird Collision Estimation Methodology', appendix 10 to the Report), or even at 0.02 and 0.07, respectively, yielding a total of 0.09 specimen, if the avoidance factor given in Fernley's latest paper (2009) is used. The author of the document claims that the potential losses presented therein could not in any significant manner affect the lesser spotted eagle population in the "Ostoja Warmińska" bird area. Information about observations of other *Falconiformes*, such as buzzards and sparrowhawks, is presented on p. 12 of appendix 9 to the Report.

4. The impact of the wind farm on the status of storks is presented on pp. 12 and 13 of appendix 9 to the Report. It is claimed there that 15 nests of these birds were discovered within the broadly defined vicinity of Sępopol Wind Farm (those used during the recent breeding season and those currently unused). No nest has been found on the contemplated wind farm area, and the minimum distance is at least 500 m from the nearest turbine. In the assessment of the situation with reference to biotopes, it is stated that the groups of turbines identified as ROZ (Różyna) on the map and the southern section of the SPU (Spurgle) group are not a risk of collision for storks during their breeding period. Storks nesting in Spurgle, Kierz and Różyna have sufficient feeding areas around to avoid regular flights towards the northern group of wind turbines (SPU). Storks nesting in Śmiardowo have alternative feeding grounds towards the south-east. In the worst case scenario, should subsequent observations imply the storks' regular interest in the wind farm site, prevention and mitigation measures should be implemented, such as changing the layout of the man-made supports for their nests. In the summary, the author of the paper claims that it is highly probable that the wind farm will be adequately safe for storks; the estimations for the entire wind farm are at 1 to 2.5 possible collisions each year, which is a small value compared to fatalities on electricity lines. It is further noted on p. 17 of the appendix that the potential losses within the entire stork population in the protected area are at 0.05% a year, which is practically unnoticeable.
5. A description of the survey, observation and impact of the project execution on bats is presented on pages 55-66 of the November 2009 Report. This matter was also assessed by Monika Górawska, chiropterology expert, in her opinion of 18 September 2009, where she states that the wind farm location does not cover any bat protection areas. Screening activities were undertaken in various weather conditions, at the turn of phenological summer and autumn, which is when young bats are fully capable of flying and they

leave the breeding colonies by themselves, ready to commence the autumn migrations, and proved that the area chosen for the wind farm location is not valuable in terms of natural resources for bats. The characteristics of the developments in the neighborhood are convenient for bat hiding, yet the layout of turbines is consistent with the requirement to keep a minimum distance of 500-600 m away from any buildings/development. The results derived from the screening rule out any major negative impact of the Sępólno Wind Farm location on essential species.

6. The relevance of the collision estimation methodology applied in the November 2009 report was assessed by environmental protection experts (see Wojciech Zyska, D.Eng., and Przemysław Zyska, M.Eng., Opinion dated 4 February 2010). They state in the conclusion of the opinion that the analytic method used to determine the consequences of the contemplated wind farm's impact on birds, based on yearly monitoring results analyzed on the basis of an estimation method, is an objective method and the best available method applied in Poland at the moment. In his opinion dated 12 February 2020, Patryk Rowiński, D.Eng., from the Faculty of Forestry of the Warsaw University of Life Sciences states that it was possible to precisely assess the project location on the basis of the collision estimation method, recognized among the most objective methods and gaining popularity in Poland and worldwide, on the results of preliminary monitoring. The negative opinion issued on 17 August 2009 by prof. Piotr Tryjanowski, PhD, from the Adam Mickiewicz University of Poznań, was verified by the author following the supplementation of the Report, in his opinion of 7 February 2010. Prof. Tadeusz Stawarczyk, PhD, also partially modified his original negative opinion on the bird monitoring results processing methodology after the Report was supplemented (see: opinion of 18 January 2010). It should be reminded that the detailed description of the bird collision estimation methodology is enclosed to the November 2009 Report as Appendix 10.
7. The "Ostoja Warmińska" Special Protection Area for birds, identified with code PLB 280015, was proposed as a Natura 2000 site primarily for the purpose of protecting a single species - the white stork, with the highest numbers and density in Poland. There is also a large population of the lesser spotted eagle. The impact of the operation of the Sępólno Wind Farm on the two species, and the threats involved, are presented under points 3 and 4 above.
8. Article 6 of Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (OJ L 206/7) does not require an absolute ban on executing projects which are not directly connected with or necessary to the management of special areas of conservation. Point 3 states that any project of this type shall be subject to appropriate assessment of its implications for the site in view of the site's conservation objectives. National authorities shall agree to the project only after having ascertained that it will not adversely affect the integrity of the site concerned. The Environmental Impact Report for the project defined as the construction of the Sępólno Wind Farm, Różyna and Śmiardowo districts, November 2009 revision, contains appendix 9 with the final assessment of potential threats for birds. Professor Przemysław Busse, PhD, stated on p. 17 in the summary of the assessment that a wind farm located on the site would not constitute a major collision threat for birds. Both fields scored as average (Spurgle) or good (Różyna). The wind farm is not a major threat for species, particularly for the lesser spotted eagle or the stork, for which the "Ostoja Warmińska" Natura 2000 site was designed, nor for any other bird species. It does not adversely affect the protection system integrity or protected sites in the broader neighborhood, as these are located far beyond the possible impact range.

All the claims specified in the ruling by the Regional Director of Environmental Protection of 17 December 2008, refusing to approve the conditions of execution of a wind farm in Sępólno commune, have been clarified. The concerns expressed in the final section of the above referenced ruling, to the effect that the presented materials did not exhaustively cover the elements of the natural environment at the contemplated project location, as would be necessary to determine the environmental impact of that project, specifically on the Natura 2000 site, should be resolved on the basis of the data transpiring from the additional evidence and opinions gathered. The authority that issued the ruling envisaged an option to provide missing information in the following phrase: "In the opinion of the authority, the submission needs to be supplemented in its major part..."

The November 2009 revision of the Report meets the requirements specified in the ruling ref. GI.III.7627/12/08 by the Mayor of Sępólno, dated 26 August 2008, requiring the investor to produce a report. It should be noted here that all of these conditions were implied in the ruling of 13 August 2008, ref. ŚR.III.6638-103-18/08, issued upon the authority of the Governor of Warmińsko-Mazurskie Province by the Provincial Nature Conservator with regard to passing on opinion on the necessity to produce a report. The following details should be presented with regard to the supplemented Report's compliance with the rulings:

1. The scope of the Report, of which point 1 covers the rulings of the Mayor of Sępólno: "description of the natural elements of the environment covered by the scope of the predicted impact of the planned project (nature survey of the site, description of the fauna, flora, the nearest existing and contemplated protection areas and possible impact of the project on these areas)", is discussed in the November 2009 Report under points: 4.1; 5.2.10.1; 5.2.10.2;
2. The scope of the Report of which point 2 covers the rulings of the Mayor of Sępólno: "specific indication of the contemplated project location on the map, with reference to Natura 2000 sites and other valuable natural habitats", is discussed in the November 2009 Report, appendix 8 (Maps);
3. The scope of the Report, of which point 3 covers the rulings of the Mayor of Sępólno: "landscape analysis (impact on landscape value, introduction of spot height features being the towers and the wind turbines, analysis of the system visibility from specified distances, preferably on the basis of a numerical site model, using GIS technology)", is discussed in the November 2009 Report under point 6 and appendix 5, as well as point 5.2.10.2 and appendix 8, photos A-B, C-D, E-F,
4. The scope of the Report, of which point 4 covers the rulings of the Mayor of Sępólno: "presentation of the methodology of preliminary nature analysis for the wind farm project location, within the scope of preliminary monitoring", is discussed in the November 2009 Report, appendix 10 "Bird Collision Estimation Methodology" of 20-11-2009;
5. The scope of the Report, of which point 5 covers the rulings of the Mayor of Sępólno: "a list of all bird species from Annex 2 to Regulation of the Minister of the Environment of 21 July 2004 (Journal of Laws No. 229, item 2313) concerning Natura 2000 special protection areas for birds, which are present in and around the contemplated project area (probably breeding,

feeding)”, is discussed in the November 2009 Report, respective paragraphs under point 5.2.10.2, in appendix 8, items: Sëpopol- tables ROZ, Sëpopol- tables SPU, and in appendix 9 with associated exhibits,

6. The scope of the Report of which point 6 covers the rulings of the Mayor of Sëpopol: “description (survey) of species from Annex 1 to the Bird Directive, located in and around the contemplated project site, and the impact of the project on these species”, is discussed in the November 2009 Report in the respective paragraphs of point 5.2.10.2, in appendix 8 under items: Sëpopol- species ROZ, Sëpopol- species SPU,
7. The scope of the Report, of which point 7 covers the rulings of the Mayor of Sëpopol: “characteristics and occurrence of migrating fauna all year, including the exact routes, directions and heights of animal movements in a yearly cycle, the relationship between bird presence and habitats in terms of resting and feeding in temporary habitats, followed by spring migration (end of February to end of May), autumn migration (mid-July to end of November), resting and feeding during the winter season, and possible breeding (from the beginning of March to mid-July)”, is discussed in the November 2009 report, point 5.2.10.2, in appendix 8 under items: Sëpopol- fig. ROZ, Sëpopol - fig. SPU, and in appendix 9 with exhibits;
8. The scope of the Report, of which point 8 covers the rulings of the Mayor of Sëpopol: “the impact of the project on animal migration routes, mainly birds, and their resting/feeding sites during the seasonal migrations”, is discussed in the November 2009 Report, appendix 9 “Final Assessment of the potential threats for birds caused by the contemplated construction of “Sëpopol” Wind Farm, Sëpopol commune, accounting for the yearly monitoring,
9. The scope of the Report of which point 9 covers the rulings of the Mayor of Sëpopol: “operation of a wind turbine field as an ecological barrier”, is discussed in the November 2009 Report, point 8;
10. The scope of the Report, of which point 10 covers the rulings of the Mayor of Sëpopol: “a list of all natural habitats, plant and animal species enumerated in the Annexes to Regulation of the Minister of the Environment of 16 May 2005 concerning the types of natural habitats and the plant and animal species requiring protection in the form of determination of Natura 2000 sites (Journal of Laws No. 94, item 795) located in the contemplated project area”, is discussed in the November 2009 report, point 5.2.10.1, point 5.2.10.2, and in appendix 8;
11. The scope of the Report of which point 11 covers the rulings of the Mayor of Sëpopol: “impact of the project on future land use”, is discussed in the November 2009 Report, point 6 and point 8;
12. The scope of the Report of which point 12 covers the rulings of the Mayor of Sëpopol: “impact of the project in combination with other wind farms located nearby on the integrity of Natura 2000 sites”, is discussed in the November 2009 Report, point 5.2.10.2 and appendix 9;
13. The scope of the Report, of which point 13 covers the rulings of the Mayor of Sëpopol: “expected impact of the project on the elements of the Natura 2000 ecological network (potential indirect or direct impact of the contemplated project on the condition of natural habitats and habitats of plant and animal species for which Natura 2000 sites were defined or proposed; assessment of the consequences of setting up a wind farm for the continuity of existence of Natura 2000 sites, possible

major impact of wind farms on species for which Natura 2000 special protection areas are defined or proposed, the impact of other factors or elements connected with the operation of power generators on the Natura 2000 system)", is discussed in the November 2009 Report, point 5.2.10.2 and appendix 9;

14. The scope of the Report of which point 14 covers the rulings of the Mayor of Sępólno: "analysis of project execution alternatives that would avoid any adverse effect on the integrity of the Natura 2000 site", is discussed in the November 2009 Report, point 7, point 5.2.10.2 and appendix 9;
15. The scope of the Report of which point 15 covers the rulings of the Mayor of Sępólno: "information about any project collisions with protected elements of the natural environment", is discussed in the November 2009 Report, point 8;
16. The scope of the Report of which point 16 covers the rulings of the Mayor of Sępólno: "description of the anticipated measures to minimize and mitigate the project's adverse effects on the environment", is discussed in the November 2009 Report, point 9, point 5.2.10.2 and appendix 9;
17. The scope of the Report of which point 17 covers the rulings of the Mayor of Sępólno: "description of the project execution during the construction and operation phase, with the monitoring options", is discussed in the November 2009 Report, point 14 and point 5.2.10.2.

Hence, the final November 2009 revision of the Report is consistent with the scope determined for the report in the ruling of the Mayor of Sępólno of 26 August 2008, which implies that the party has fully complied with the obligations imposed thereon to the extent transpiring from the administrative act. Moreover, the report is consistent with the statutory scope of an environmental impact report for the project under consideration in terms of quantity, as per Article 52(1)(1)-(12) of the Act of 27 April 2001 - Environmental Protection Law (Journal of Laws of 2008, No. 25, item 150, as amended). It should be further noted that the Report submission contains the remaining items specified under points 13-16 of the above referenced provision of Article 52(1) of the same Act of law, specifically:

1. To the extent transpiring from point 13 - no difficulties were noted that would transpire from technology deficiency or gaps in contemporary knowledge encountered in the process of producing the Report;
2. To the extent transpiring from point 14 - a summary presented in non-specialized language of the report information, with regard to every part of the report, is included in chapter 1.0, p. 3;
3. To the extent transpiring from point 15 - the name of the author(s) of the report is presented on the cover page;
4. To the extent transpiring from point 16 - the sources of information used as a basis for the elaboration of the report are included in chapter 16.0, p. 81.

The above specification is fully sufficient to determine the compliance of the Report submitted by the party with the ruling of the Mayor of Sępólno of 26 August 2008 and Article 52(1) of the Act of 27 April 2001 - Environmental Protection Law, while the body of evidence regarding possible major adverse impacts of the contemplated wind turbines on the environment proves that no such impacts would occur.

The project under consideration is a pro-environmental project in which electricity is produced from renewable sources without any contaminating emissions to the environment,

located in unenclosed farmland areas which are not particularly attractive for birds in terms of breeding.

The project is perfectly harmonized with the 1997 Kyoto Protocol and the preceding UN Convention, with the objective of greenhouse gas emission reduction by 2012 (particularly through the use of renewable energy sources from wind), and in accordance with the Brussels Summit of 29-30 October 2009 (the European Council set a 30% emission reduction target by 2020 against the 1990 baseline); with the EU Directive of 09.12.2008 on renewable energy under the climate and energy package, where 1/3 of all electricity must be derived from renewable energy sources (including wind) by 2020; with the Substances Depleting the Ozone Layer Act of 20 April 2004; and with the principles of Poland's energy safety.

The project is an implementation of the statutory claim of sustainable development/environmental protection in spatial development. The Spatial Development Conditions and Directions Study of the Town and Commune of Sępólno (*Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Sępólno*) of 28 April 2005 (Resolution XX/127/05 of the Town and Commune Council), the areas constituting the cadastral district of Różyna and district of Śmiardowo are designed for construction of wind power plants.

The reasons of the Decision should be further extended with information regarding community participation in the procedure, in accordance with Article 56(8) of the Act - Environmental Protection Law. The community was notified of the submission by Danuta Nałęcz and commencement of the administrative procedure in the announcement dated 10 July 2008. It was communicated to the public by way of publication in Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Sępólno and displaying on the notice board of Sępólno Municipal Office, the Różyna and Śmiardowo Villages, from 10 July to 30 July 2008. All those interested had the opportunity to view the materials and to lodge their remarks, requests or objections for a period of 21 days. The public were notified in the 25 September 2008 announcement of the presentation in a public database of the request opening the procedure, with the right to file requests and remarks from 26 September to 16 October 2008. Other measures undertaken in the course of the procedure were communicated to the public in the same form. Anyone interested in the outcomes of the procedure had the opportunity to take an active part in all the process measures. The public were informed of the decisions of the appeals authority through announcements published on the BIP web page of the Local Government Board of Appeals and displayed in locations used customarily for public announcements in the territory of Sępólno Commune. It should be emphasized that the Local Government Board of Appeals was not undertaking any evidence-related measures, basing entirely on the body of evidence gathered by the first level authority. The level of participation of the general public in the administrative procedure should be considered negligible. Such participation occurred only once, when Maria Beziuk-Iwańczyk and Stanisław Iwańczyk filed an appeal against the decision of the Mayor of Sępólno of 22 March 2010, ref. GI-III-7627-12/08, defining the environmental conditions of the project contemplated by Danuta Nałęcz. The case proceedings were transparent, with participation options guaranteed for all stakeholders.

Members of the Board reviewed the entire body of evidence in case files. Negative opinions and positions regarding the possibility of project execution were expressed on the basis of the original documentation. They were partially modified or were not restated after the supplementation of the Report

in November 2009. Hence, the views expressed therein could not counterbalance the positive opinions.

For the reasons enumerated above, the Board considered it necessary to exercise the reformatory authority of the second instance authority and ruled as stated above.

This Decision is final and no further appeals are available.

A protest can be filed against the Decision to the Provincial Administrative Court in Olsztyn. Protests shall be lodged through the intermediation of the Local Government Board of Appeals in Olsztyn, address: ul. M. Kajki 10/12, 10 - 457 Olsztyn, within thirty days of the date of service of the present Decision upon the Party. A protest should meet the requirements prescribed by Article 57 § 1 with reference to Article 46 § 1 of the Act of 30 August 2002 - Law on Proceeding before Administrative Courts (Journal of Laws No. 153, item 1270, as amended); specifically, it should include the identification of the court; the full name of the appealing party; indication of their place of domicile or registration or, if no such place exists, the address for service of notices; identification of the contested decision; identification of the authority whose action or inaction is contested; specification of the violation of the law or legal interest; signature of the person filing the protest or, if the protest is filed by an attorney, signature of the attorney, and a power of attorney attached to the protest. Each protest shall be accompanied by its copies, one for each of the participants of the administrative procedure and one for the authority whose decision is contested.

Chairman – *[illegible signature]*

Members – *[two illegible signatures]*

Attn.:

1. Danuta Nałęcz

Centrum Biznesu Wschodniego

PHU “U Rycha”

Markajmy 2/7

11-100 Lidzbark Warmiński

2. Other parties in the proceeding - announcement according to the procedure prescribed in Article 49 of the Code of Administrative Procedure

3. Mayor of Sępólno

(with case files)

Attn.:

1. Regional Director of Environmental Protection in Olsztyn

2. Governor of Bartoszyce county

[Circular stamp of the authority, with the Polish national emblem in the center and identification of the authority on the rim: LOCAL GOVERNMENT BOARD OF APPEALS in Olsztyn]

Olsztyn, dnia 6 czerwca 2011 r.

SKO-60-44/11

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (DzU z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zmianami) oraz art. 46a ust. 1 i ust. 7 pkt 4, w związku z art. 46 ust. 1 i art. 56 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (DzU z 2008 r. Nr 25 poz. 150 ze zmianami) w związku z art. 153 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (DzU nr 199, poz. 1227 ze zmianami) i § 3 ust. 1 pkt. 6, § 5 pkt. 2 lit. e rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko (DzU Nr 257, poz. 2573 ze zmianami) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Olsztynie na posiedzeniu w dniu 29 kwietnia 2011 r. w składzie:

Przewodniczący	-	Bogdan Muzyczuk
Członkowie	-	Izabela Oleksy - Piesik
	-	Patrycja Mordasiewicz

rozpatrując odwołanie Danuty Nałęcz prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Centrum Biznesu Wschodniego PHU „U RYCHA” Danuta Nałęcz od decyzji Znak: GI.III.7627/12/08 wydanej w dniu 24 maja 2010 r. przez Burmistrza Sępopola w sprawie odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie zespołu trzydziestu 2-megawatowych siłowni wiatrowych

rozstrzygnęło

uchylić decyzję będącą przedmiotem odwołania i ustalić następujące środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację wymienionego wyżej przedsięwzięcia:

1. Rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia.

Inwestycja polegająca na budowie: zespołu trzydziestu, 2-megawatowych (każda) siłowni wiatrowych typu Enercon E-82 wraz z GPZ, na działkach:

- 217/2,256/3, 337/4 w obrębie ewidencyjnym Różyna gmina Sępopol
 - 254, 27/10, 30/37, 31 w obrębie ewidencyjnym Śmiardowo gmina Sępopol
- i budowie kabla średniego napięcia, łączącego elektrownie z GPZ oraz budowie placów montażowych i dróg technologicznych na czas budowy ze zjazdami z dróg gminnych i powiatowych na działkach nr:
- 328,337/10, 300, 301/1, 301/2, 301/3, 303 w obrębie ewidencyjnym Różyna gmina Sępopol
 - 119,126/1, 126/2,127,143 w obrębie ewidencyjnym Kinwagi gmina Sępopol
 - 19/1,24/42, 28/3,29, 31,101 w obrębie ewidencyjnym Śmiardowo gmina Sępopol

2. Warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji.

2.1. sposób użytkowania terenu w fazie realizacji jak i eksploatacji nie może pogorszyć środowiska naturalnego oraz negatywnie oddziaływać na tereny sąsiednie,

2.2. przed rozpoczęciem robót ziemnych przy fundamentach, wykopach, drogach

tymczasowych i docelowych, należy zebrać wierzchnią warstwę gleby (humus) celem wykorzystania jej wartości użytkowych w innym miejscu,

2.3. teren przedsięwzięcia po zakończeniu fazy realizacji doprowadzić do stanu pierwotnego,

2.4. masy ziemne powstałe podczas prowadzenia prac budowlanych należy zagospodarować,

2.5. inwestycja zostanie wykonana z zachowaniem estetyki i ładu przestrzennego w krajobrazie uwzględniając charakter otaczającego terenu,

2.6. postępowanie z powstającymi w skutek realizacji, eksploatacji, remontów czy likwidacji siłowni wiatrowych, odpadami, powinno przebiegać zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (DzU z 2001 r. Nr 62 poz. 628 ze zmianami) Wytwarzane odpady należy składować w wyznaczonych i zabezpieczonych miejscach, a odpady niebezpieczne przed wywiezieniem z terenu budowy przechowywać w szczelnych zamykanych pojemnikach. Transport odpadów z miejsc ich tymczasowego składowania odbywać się będzie w oparciu o środki transportu odbiorców odpadów,

2.7. dla prowadzenia prac budowlanych w pobliżu ewentualnie w miejscu skrzyżowań z urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych warunki ich realizacji należy uzgodnić z Zarządem Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Olsztynie Oddział w Bartoszycach,

2.8. dla przeprowadzenia w miejscu skrzyżowania z rzeką linii kablowych elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych farmy należy uzyskać decyzję, pozwolenie wodno-prawne dla tego zakresu robót,

2.9. teren planowanej inwestycji położony jest poza obszarami chronionymi z zakresu dziedzictwa kulturowego i zabytków, nie stwierdzono położenia w obrębie działek objętych realizacją, udokumentowanych stanowisk archeologicznych,

2.10. w przypadku odkrycia na terenie objętym decyzją, w trakcie prac ziemnych związanych z wykonywaniem fundamentów do posadowienia wież siłowni wiatrowych oraz budową dróg technologicznych, placów montażowych i linii elektroenergetycznych, nieujawnionych reliktyw kultury materialnej, należy wstrzymać prace, a teren winien być udostępniony do inwentaryzacyjnych badań archeologicznych - art. 32 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (DzU Nr 162, poz. 1568 ze zmianami),

2.11. prace budowlane należy prowadzić w godzinach od 6 do 22 celem ograniczenia czasowego wzrostu hałasu wytwarzanego przez pracujące maszyny budowlane oraz środki transportu dowożące materiały budowlane i obsługujące plac budowy. Hałas powstający podczas pracy maszyn nie powinien przekroczyć dopuszczalnych norm. Prace montażowe wież i turbin elektrowni wiatrowych należy wykonywać przed przylotem orlików krzykliwych, czyli do końca kwietnia i/lub po ich odlocie - od września.

2.12. należy zapewnić dobrą organizację ruchu transportu ciężkiego związanego z okresem budowy, transportem betonu przy wylewaniu fundamentów oraz transportem elementów konstrukcyjnych elektrowni wiatrowych.

2.13. zobowiązuje się Inwestora do zastosowania takich rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, które spowodują, że eksploatacja planowanego przedsięwzięcia nie spowoduje przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący eksploatację ma tytuł prawny

3. Wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym.

3.1. W projekcie budowlanym należy uwzględnić przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (DzU z 2008 r. Nr 25 poz. 150 ze zmianami) i

rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (DzU Nr 120 poz. 826) łącznie z określeniem lokalizacji obiektów powodujących przekraczanie dopuszczalnych norm.

3.2. Planowane siłownie wiatrowe należy oznakować zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie sposobu zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych (DzU z 2003 r. Nr 130 poz. 1193 ze zmianami).

3.3 W celu ograniczenia oddziaływania wysokich budowli na krajobraz należy zastosować odpowiednią kolorystykę z zakazem wykorzystywania konstrukcji do umieszczania reklam.

3.4. Wewnętrzną sieć energetyczną farmy należy wykonać jako podziemną instalację kablową.

3.5. Zobowiązuje się inwestora do zainstalowania najnowocześniejszych urządzeń, odstraszających ptaki od turbin lub automatyzacji wyłączeń turbin w okresach zwiększonych zagrożeń, jakie będą dostępne w momencie uruchomienia farmy i ich modernizację w miarę rozwoju techniki.

4. Wymogi w zakresie przeciwdziałania skutkom awarii przemysłowych w odniesieniu do przedsięwzięć zaliczanych do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

Planowane przedsięwzięcie nie należy do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

5. Wymogi w zakresie ograniczenia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Nie stwierdzono możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko zarówno na etapie realizacji inwestycji jak i podczas eksploatacji.

6. Wymogi w sprawie stwierdzenia konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

Planowana inwestycja nie należy do przedsięwzięć wymienionych w art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (DzU z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zmianami) wymagających utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

7. Wymogi w zakresie monitoringu farmy wiatrowej.

Nakłada się na inwestora obowiązek przeprowadzenia monitoringu porealizacyjnego w zakresie:

7.1. Oddziaływania na ornitofaunę.

7.1.1. Monitoring ornitologiczny roboczy (po uruchomieniu inwestycji) obejmujący:

- okres wędrówki jesiennej
- okres zimowy
- okres wędrówki wiosennej i lęgowo-polęgowy

Zakres monitoringu należy poszerzyć o prowadzenie specjalnych obserwacji zachowań bocianów białych, tak żeby w przypadku wystąpienia niebezpiecznych zachowań określonych par, podjąć przeniesienie sztucznych podstaw gniazd w bardziej bezpieczne miejsce.

7.1.2 Według zaleceń z raportu dla monitoringu poinwestycyjnego należy rozpocząć wykonywanie monitoringu ornitologicznego w okresie początkowym stawiania turbin wiatrowych (3-4 pierwsze turbiny) i zastosowanie się w dalszej realizacji budowy do ewentualnych uwag, które mogą z tych obserwacji wynikać.

7.1.3 Zasadniczy, 3-letni monitoring powykonawczy powinien objąć pierwsze dwa lata działania farmy wiatrowej oraz jeden rok, który może być trzecim, czwartym lub piątym rokiem działalności farmy. Decyzja o trzecim roku obserwacji może być podjęta dopiero po analizie danych z okresu początkowego.

7.1.4. Metodyka monitoringu porealizacyjnego powinna obejmować standard monitoringu przedwykonawczego z dodatkiem kontroli ustawionych na znajdowanie ewentualnych ofiar kolizji. W miarę możliwości należy zastosować metody automatyczne, o ile do tego czasu będą dostępne.

7.2. Oddziaływania na chiropterofaunę.

7.2.1. Monitoring roboczy (po uruchomieniu inwestycji) obejmujący aktywność chiropterofauny w cyklu rocznym.

7.2.2. Wykonywanie monitoringu chiropterofauny należy rozpocząć w okresie początkowym stawiania turbin wiatrowych (3-4 pierwsze turbiny).

7.2.3. Zasadniczy, 3-letni monitoring powykonawczy należy przeprowadzić według zaleceń oraz metodyki określonych w Tymczasowych Wytycznych Dotyczących Oceny Oddziaływania Elektrowni Wiatrowych Na Nietoperze (wersja II, grudzień 2009)

7.3. Bezpieczeństwa i komfortu akustycznego.

Monitoring hałasu emitowanego do środowiska obejmujący pomiary emisji hałasu, w przyjętych w analizie, przeprowadzonej w Raporcie, punktach obserwacji, dla różnych warunków wietrznych i w różnych porach roku.

8. Wymogi w zakresie obowiązku przedstawienia analizy porealizacyjnej.

Nakłada się na Inwestora obowiązek przedstawienia analizy porealizacyjnej, po każdym etapie realizacji przedsięwzięcia, w oparciu o wyniki zaleconego monitoringu, wykonanego w zakresie określenia rzeczywistego wpływu zespołu elektrowni na ptaki, nietoperze i klimat akustyczny z propozycją ewentualnych rozwiązań minimalizujących negatywne oddziaływanie.

9. Integralną część decyzji stanowi charakterystyka całego przedsięwzięcia zgodnie z art. 56 ust 3 ustawy POŚ. Charakterystyka jest załącznikiem nr 1 do niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Z akt sprawy wynika, iż Danuta Nałęcz prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Centrum Biznesu Wschodniego PHU „U RYCHA” w Markajmach wystąpiła wnioskiem z dnia 8 lipca 2008 r. do Burmistrza Sępólna o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji polegającej na budowie farmy 30 elektrowni wiatrowych o mocy 2 MW każda typu Enercon E-82 wraz z GPZ, drogami i placami montażowymi, przyłączeniami energetycznymi i telekomunikacyjnymi. Do wniosku dołączono raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Decyzją będącą przedmiotem odwołania organ pierwszej instancji odmówił wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację wymienionego przedsięwzięcia. W uzasadnieniu wskazano, że Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach postanowieniem z dnia 14 października 2008 r. uzgodnił warunki realizacji przedsięwzięcia. Odmowę uzgodnienia wyraził natomiast

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, który w postanowieniu z dnia 17 grudnia 2008 r. o znaku: RDOŚ-28-WOPN-6632-0003-09/08/tb zarzucił inwestorowi, że raport oddziaływania na środowisko nie spełnia szeregu warunków. W dalszej części uzasadnienia decyzji opisano czynności, które podjęto w celu uzupełnienia raportu m. in. o wyniki dodatkowych badań ornitologicznych oraz opinii oceniających zgodność raportu z postanowieniem określającym zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Wskazano, że na tej podstawie w dniu 10 marca 2010 r. wydana została decyzja ustalająca środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację przedsięwzięcia, jednakże decyzja ta została uchylona w postępowaniu odwoławczym przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Olsztynie, a sprawa przekazana do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji z uwagi na wskazane wyżej postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska odmawiające uzgodnienia realizacji inwestycji.

Odwołując się od tej decyzji Danuta Nałęcz reprezentująca Centrum Biznesu Wschodniego PHU „U RYCHA” w Markajmach zaskarżyła również w oparciu o art. 142 Kodeksu postępowania administracyjnego postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 17 grudnia 2008 r. znak: RDOŚ-28-WOPN-6632-0003-09/08/tb odmawiające uzgodnienia realizacji przedsięwzięcia.

W odwołaniu zarzucono, iż postanowienie, które stanowiło przyczynę podjęcia odmownej decyzji, wydane zostało z naruszeniem:

1. art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody przez bezpodstawne, dowolne i niezajdujące potwierdzenia w materiale dowodowym przyjęcie, iż planowane przedsięwzięcie może w sposób znaczący pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków zwierząt, a także w sposób znaczący wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar natura 2000;
2. art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2004 r. Prawo ochrony środowiska poprzez przekroczenie granic dopuszczalnego prawem żądania treści raportu o oddziaływaniu na środowisko, w szczególności zaś pkt 12 powołanego przepisu, tj. nieuprawnione żądanie od strony wyniku rocznego monitorowania ornitologicznego przy czym obowiązek ten nie wynika z przepisów prawa, ani z postanowienia Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 13 sierpnia 2008 r. określającego zakres raportu;
3. art. 7, art. 10, art. 81 w związku z art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego poprzez zaniechanie rzetelnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy oraz pozbawienie strony prawa czynnego udziału w postępowaniu.

Strona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie o uzgodnieniu środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację inwestycji będącej przedmiotem postępowania. W uzasadnieniu podniesiono, że na postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie nie przysługiwało zażalenie w toku postępowania administracyjnego, a zatem może być ono zaskarżone jedynie w odwołaniu od decyzji organu pierwszej instancji na podstawie art. 142 Kpa. W kwestionowanym na tej drodze postanowieniu organ współdziałający nie stwierdził, aby przedsięwzięcie objęte wnioskiem mogło w sposób znaczący negatywnie wpłynąć na środowisko. Odmowę uzgodnienia oparto wyłącznie na polemice z ustaleniami osoby sporządzającej raport prof. Busse, przy dowolności prezentowanych przez ten organ ocen. Organ żądał przy tym uzupełnienia raportu w zakresie nieobjętym tymże raportem. Domagał się bowiem od strony dostarczenia rocznego monitoringu, który to obowiązek nie wynikał z przepisów prawa oraz z sentencji postanowienia o zakresie raportu wydanego przez Wojewodę. W postanowieniu podniesiono też, że „w ocenie

organu, do momentu jego zakończenia (monitoringu) nie jest możliwe przedstawienie pełnych wyników badań, które pozwoliłyby wnioskować na temat potencjalnego oddziaływania inwestycji na środowisko”. Pełne wyniki badań monitoringowych mogą nastąpić jedynie po ich przeprowadzeniu, lecz w czasie określonym w art. 52 ust. 1 pkt 12 Prawa ochrony środowiska. W dalszej części odwołania opisano szereg naruszeń procedury administracyjnej, których dopuścił się organ współdziałający oraz podniesiono, że skoro na postanowienie regionalnego dyrektora ochrony środowiska nie przysługuje zażalenie, to nie może ono mieć charakteru bezwzględnie wiążącego organy powołane do wydania decyzji w sprawie. Stanowiłoby to zaprzeczenie istoty roli tego organu jako współdziałającego w ramach pozycji procesowej ustalonej w art. 106 Kpa. Z tego względu stanowisko organu współdziałającego powinno być poddane swobodnej ocenie dowodów. Podkreślono też, że mimo bezzasadności zastrzeżeń zawartych w postanowieniu odmawiającym uzgodnienia, zostały one następnie wyjaśnione i uzupełnione, a raport – co wynika z treści opinii z dnia 26 stycznia 2010 r. i z dnia 10 lutego 2010 r. zawierał pełny zakres ustawowy wymagany dla treści takiego raportu. Jeżeli zatem negatywna decyzja oparta została wyłącznie na braku uzgodnienia realizacji inwestycji, to winna być ona na skutek ponownego rozważenia materiału dowodowego w postępowaniu instancyjnym zmieniona, zaś rozstrzygnięcie powinno uwzględniać kierunek wniosku strony inicjujący postępowanie administracyjne.

Decyzją z dnia 14 czerwca 2010 r. nr SKO-60-51/10 Samorządowe Kolegium Odwoławcze uchyliło decyzję organu pierwszej instancji i orzekło co do istoty sprawy poprzez ustalenie środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia. Kolegium uznało, że postanowienie w przedmiocie odmowy uzgodnienia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska nie ma charakteru bezwzględnie wiążącego i może zostać zaskarżone w trybie art. 142 Kodeksu postępowania administracyjnego. Odnosząc się do argumentów przedstawionych w postanowieniu organu odmawiającym uzgodnienia, Kolegium powołało się na materiał dowodowy zebrany w toku postępowania, a w szczególności na ekspertyzy i opinie sporządzone przez biegłych.

Decyzja ta stała się przedmiotem skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego wniesionej przez Marię Beziuk – Iwańczyk i Stanisława Iwańczyka, która została uwzględniona wyrokiem z dnia 9 grudnia 2010 r. sygn. akt II SA/Ol 756/10. Sąd przyznał, że wynik postępowania akcesoryjnego nie może bezwzględnie determinować rozstrzygnięcia wydawanego w postępowaniu głównym, bez możliwości skontrolowania tego pierwszego. Uzasadnienie decyzji uznane jednak zostało za niewystarczające, gdyż organ odwoławczy „w istocie nie zweryfikował w ogóle zasadności tego rozstrzygnięcia” i nie ocenił zasadności „samyh zarzutów organu uzgadniającego, czy zgromadzona następnie dokumenty dezaktualizowały te zastrzeżenia, jeżeli tak to w jakim zakresie i z jakim skutkiem dla rozstrzygnięcia”. Zdaniem Sądu w uzasadnieniu decyzji zabrakło też informacji dotyczących udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Ponownie rozpatrując sprawę w postępowaniu odwoławczym Kolegium zważyło, co następuje:

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska (w brzmieniu obowiązującym do dnia 15 listopada 2008 r. i znajdującym zastosowanie w rozpatrywanej sprawie) realizacja planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, określonego w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2, bądź innego przedsięwzięcia, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, jeżeli może ono znacząco oddziaływać na ten obszar – jest dopuszczalna wyłącznie po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Przed wydaniem takiej decyzji organ właściwy

uzgadnia na mocy art. 48 ust. 2 pkt 1 i 3 warunki realizacji przedsięwzięcia z organem ochrony środowiska oraz wojewodą. Z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (DzU Nr 199, poz. 1227 ze zmianami) organem jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. Na postanowienia wydawane przez ten organ nie przysługuje zażalenie po myśli art. 153 ostatnio cytowanej ustawy. Jeżeli zatem obowiązujące przepisy prawa nie przewidują możliwości zaskarżenia wymienionego postanowienia, to nie można też nadawać mu bezwzględnie wiążącego charakteru. W przeciwnym wypadku, to organ współdziałający w postępowaniu jednoinstancyjnym de facto decydowałby o tym czy dane przedsięwzięcie mogłoby zostać zrealizowane. Funkcja organu decydującego byłaby zbędna.

Zgodnie z art. 142 Kodeksu postępowania administracyjnego postanowienie, na które nie służy zażalenie, strona może zaskarżyć tylko w odwołaniu od decyzji. Możliwość zakwestionowania negatywnego postanowienia regionalnego dyrektora ochrony środowiska poprzez wniesienie odwołania przewiduje także Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, które to podmioty składały wnioski do Kolegium o stwierdzenie nieważności decyzji ustalającej przez organ pierwszej instancji środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację przedsięwzięcia. Skład orzekający Kolegium przychylił się do stanowiska, iż w toku kontroli instancyjnej organ odwoławczy ma prawo ocenić także zasadność postanowienia wydanego przez organ współdziałający, o ile oczywiście zostanie ono zaskarżone w odwołaniu.

Zaskarżone w odwołaniu postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 17 grudnia 2008 r. znak: RDOŚ-28-WOPN-6632-0003-09/08/tb odmawiające uzgodnienia realizacji przedsięwzięcia zarzucało sporządzonemu na zlecenie inwestora raportowi nieprawidłowości dotyczące:

1. dokonania oceny wyników obserwacji ptaków tylko z 40,5 godzin z 11 dni migracji (za okres jesieni 2008) a później za okres (wiosenno-letni) podczas 27 dni (17 wizyt),
2. pominięcia przez autora raportu migracji wiosennej,
3. pominięcia rewirów i łowisk ptaków szponiastych, a w tym orlika krzykliwego,
4. braku zbadania wykorzystania terenu lokalizacji farmy przez bociana białego w okresie lęgowym i połgowym,
5. braku odniesienia do pozostałych grup zwierząt, głównie nietoperzy,
6. praktyczna bezużyteczność stosowania metodyki szacowania kolizyjności tożsamej z podejściem Banda,
7. nieprawidłowa ocena znaczenia obszarów OSOP w kontekście priorytetów ochronnych zagęszczenia bociana białego i zagęszczenia orlika krzykliwego,
8. brak właściwej oceny habitatowej przewidzianej w art. 6 Dyrektywy siedliskowej.

Wymienione postanowienie było celem licznych działań inwestora zmierzających do jego wyeliminowania lub zmiany. Podczas podejmowania tych działań na zlecenie Danuty Nałęcz CBW były prowadzone badania ornitologiczne, o których RDOŚ był powiadomiony. Ich skutkiem było uzyskanie niżej wymienionych dokumentów:

1. uzupełnienie w zakresie awifauny autorstwa prof. Przemysława Busse do Raportu o oddziaływaniu na środowisko w zakresie awifauny w dwóch częściach Komentarz do wyników monitoringu ornitologicznego z 06-12-2008, Metodyka estymacji z 15-07-2008; załącznik do Raportu
2. zestawienie z podręcznych notatek autorstwa Pawła Kaźmierskiego obserwacji VI-IX-2007 oraz III-VI-2008 jako załącznik do Raportu o oddziaływaniu na

- środowisko; załącznik do Raportu,
3. pismo prof. Busse z 22-05-2009 w sprawie podtrzymania oceny z 21-12-2008; załącznik do Raportu,
 4. analiza potencjalnych zagrożeń dla ptaków wynikających z planowanej budowy farmy wiatrowej „Sępopol” autorstwa prof. Busse z dnia 24-06-2009 a dotycząca obserwacji za okres od 27-08-2008 do 27-05-2009; załącznik do Raportu,
 5. ocena finalna potencjalnych zagrożeń dla ptaków wynikających z planowanej inwestycji autorstwa prof. Busse z dnia 24-11-2009 a dotycząca obserwacji za okres od 27-08-2008 do 18-08-2009; załącznik do Raportu,
 6. metodyka estymacji kolizyjności ptaków autorstwa prof. Busse z dnia 20-11-2009; załącznik do Raportu,
 7. opinia nt. metodyki estymacji kolizyjności ptaków autorstwa dr. Traxler'a z dnia 30-11-2009; załącznik do Raportu,
 8. pismo autorstwa prof. Busse Uwagi do postanowienia RDOŚ (z 17-12-2008) z dnia 21-12-2008,
 9. pismo autorstwa prof. Busse pismo w sprawie opinii dr Chylareckiego z dnia 14-01-2009.

Przystąpiono także do pozyskania dodatkowych opinii oceniających w toku postępowania materiał dowodowy. Dotyczyło to w szczególności oceny zgodności zgromadzonego materiału dowodowego m.in. Raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko z Oceną finalną rocznego monitoringu ornitologicznego dla lokalizacji przedsięwzięcia z postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2008 r. nr GI.III.7627/12/08 wydanym przez Burmistrza Sępopola, określającym zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W wyniku tych dodatkowych działań uzyskano opinie następujących autorów:

1. dr Paweł Ogłęcki, SGGW Warszawa, Wydział Inżynierii i Kształtowania Środowiska;
2. dr inż. Patryk Rowiński, SGGW Warszawa, Wydział Leśny;
3. dr inż. Wojciech Zyska, mgr inż. Przemysław Zyska, Szczecin;
4. Jakub Hankiewicz, ECOINVENT, Warszawa;
5. dr inż. Andrzej G. Kruszewicz, Miejski Ogród Zoologiczny, Warszawa;
6. mgr Andrzej Jamiołkowski, Laboratorium Pomiarów Hałasu w Środowisku, Olsztyn;
7. prof. dr hab. Piotr Tryjanowski, Uniwersytet Przyrodniczy, Poznań;
8. mgr Monika Górawska, specjalista chiropterolog, Poznań;
9. prof. Tadeusz Stawarczyk, Wrocław;

Opisane dokumenty i uzupełnienia pozwalają odnieść się rzeczowo do zarzutów sformułowanych w postanowieniu odmawiającym uzgodnienia, co uczynione zostanie poniżej.

1. Monitoring ornitologiczny został wzbogacony i obejmował okres od 27 sierpnia 2008 r. do 18 sierpnia 2009 r. na polach obserwacyjnych Różyny i Spurgle (por. zał. nr 8 do Raportu o oddziaływaniu na środowisko z listopada 2009 karty nr 9 – 14). Łącznie było to 200 godzin obserwacyjnych w 48 dniach (por. zał. nr 9 do Raportu z listopada 2009 r. str. 4).
2. Migracja wiosenna była przedmiotem obserwacji w Różynie w dniach: 14 i 27 marca, 11 i 26 kwietnia, 8, 17 i 27 maja, 6, 18 i 30 czerwca 2009 r., a w Spurglach w dniach: 6 i 20 marca, 5 i 18 kwietnia, 2, 12 i 21 maja, 1, 13 i 24 czerwca 2009 r. (por. dokumenty powołane wyżej w pkt. 1).
3. Na stronie 11 Oceny finalnej potencjalnych zagrożeń dla ptaków wynikających z planowanej budowy farmy wiatrowej „Sępopol” (z uwzględnieniem rocznego

monitoringu), stanowiącej załącznik nr 9 do Raportu z listopada 2009 r., stwierdzono, że orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*) obserwowany był 13 razy w czasie całego okresu lęgowego. Znane gniazda tego gatunku znajdują się w odległości od 1,5 do 8 km od pola obserwacyjnego. Nieczęste pojawianie się i rozkład wysokościowy przelotów wskazują, że omawiany teren nie jest ważnym terenem żerowania. Znana z literatury nieufność orlików do turbin wiatrowych pozwala przypuszczać, że farma będzie przez te ptaki omijana, a równocześnie nie uszczupli to zbyt możliwości żerowiskowych. Wyniki monitoringu przelotów orlika krzykliwego, ze wskazaniem dni i godzin obserwacji zawarte są na karcie nr 37 załącznika nr 8 do Raportu. W podsumowaniu, które znajduje się na stronach 16 i 17 załącznika nr 9 stwierdzono, że dla orlika krzykliwego, jednego z najważniejszych gatunków Ostoi Warmińskiej, w przypadku dwóch pól obserwacyjnych – Różyny i Spurgle - zagrożenia kolizyjne są bardzo niskie – odpowiednio 0,04 i 0,19 osobnika, łącznie 0,23 osobnika na całą farmę rocznie (przy bardzo ostrożnej ocenie według obliczeń z użyciem własnego wskaźnika unikania - por. „Metodyka estymacji kolizyjności ptaków”, tj. załącznik nr 10 do Raportu) lub nawet 0,02 i 0,07, łącznie 0,09 osobnika przy użyciu wskaźnika unikania podanego w najnowszej pracy Fernley’a (2009). Autor materiału stwierdził, że przedstawione potencjalne straty nie mogą w żaden znaczący sposób wpłynąć na populację orlika w Ostoi Warmińskiej. Informacje o obserwacjach innych szponiastych, jak myszolowy i krogulce znajdują się na str. 12 załącznika nr 9 do Raportu.

4. Wpływ farmy wiatrowej na sytuację bocianów opisany został na str. 12 i 13 załącznika nr 9 do Raportu. Wskazano tam, że w szeroko pojętym rejonie farmy wiatrowej Sępopol stwierdzonych zostało 15 gniazd tych ptaków (zasiedlone w ostatnim sezonie lęgowym jak i te obecnie nieużytkowane). Żadne gniazdo nie znajduje się na planowanym terenie farmy, a minimalne odległości wynoszą co najmniej 500 m od najbliższych turbin. Oceniając sytuację z uwzględnieniem biotopów podano, że zgrupowania turbin oznaczone na mapie jako ROZ (Różyna) i południowa część zgrupowania SPU (Spurgle) są dla bocianów w okresie lęgowym niekolizyjne. Bociany z gniazd w Spurglach, Kierzu i Różyny mają wokół dostatecznie rozległe tereny żerowiskowe by nie zapuszczać się regularnie na teren północnej grupy turbin SPU. Bociany z gniazd w Śmiardowie mają alternatywne tereny żerowiskowe w kierunku południowo – wschodnim. W ostateczności, gdyby późniejsze obserwacje wykazywały regularne zainteresowanie bocianów terenem farmy zastosowanie winny znaleźć środki zapobiegawcze i minimalizujące, np. manipulacja rozmieszczeniem sztucznych podstaw pod gniazda. W podsumowaniu autor opracowania stwierdził, iż z bardzo dużym prawdopodobieństwem można uznać, że farma będzie dla bocianów dostatecznie bezpieczna – estymacje dla całej farmy przewidują od 1 do 2,5 możliwych kolizji rocznie, co w zestawieniu z wypadkami śmiertelnymi na liniach elektrycznych jest wartością niewielką. Na str. 17 załącznika wskazano też, że potencjalne straty w stosunku do całej populacji bocianów na obszarze chronionym to 0,05% rocznie, a więc praktycznie niedostrzegalne.
5. Opis badań, obserwacji i wpływu realizacji inwestycji na nietoperze zawarty został na stronach 55 – 66 Raportu z listopada 2009. Zagadnienie to zostało także ocenione przez Monikę Górąską specjalistę – chiropterologa w opinii z dnia 18 września 2009 r. Stwierdziła ona m. in., że lokalizacja farmy nie obejmuje obszarów chronionych ze względu na nietoperze. Screening przeprowadzony w różnych warunkach atmosferycznych, na przełomie fenologicznego lata i jesieni, czyli w porze kiedy młode nietoperze są już w pełni lotne i samodzielnie

opuszczają kolonie rozrodcze, będąc gotowymi do rozpoczęcia jesiennych migracji – wykazał, że teren wybrany pod lokalizację nie jest przyrodniczo cenny dla chiropterofauny. Charakter okolicznej zabudowy sprzyja lokalizowaniu w niej dogodnych dla nietoperzy kryjówek, ale usytuowanie turbin jest zaplanowane zgodnie z obowiązkiem zachowania odległości co najmniej 500 – 600 m od zabudowy. Uzyskane w screeningu wyniki wykluczają znacząco negatywne oddziaływanie lokalizacji farmy wiatrowej Sępopol na gatunki kluczowe.

6. Przydatność metodyki szacowania kolizyjności zastosowanej przy sporządzeniu Raportu z listopada 2009 r. była przedmiotem oceny dokonanej przez biegłych w zakresie ochrony środowiska (por. dr inż. Wojciech Zyska, mgr inż. Przemysław Zyska, Opinia z dnia 4 lutego 2010 r.). Podali oni w konkluzji, że użyta dla potrzeb tej inwestycji metoda analizy skutków oddziaływania planowanej farmy na ptaki, opierająca się o roczny monitoring, którego wyniki są analizowane metodą estymacji, jest obecnie najlepszą i obiektywną metodą stosowaną w Polsce. Dr inż. Patryk Rowiński z Wydziału Leśnego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w opinii z dnia 12 lutego 2010 r. wskazał, iż wyniki monitoringu przedinwestycyjnego pozwoliły na dokonanie dokładnej oceny lokalizacji inwestycji metodą estymacji kolizyjności, która uznawana jest za jedną z najbardziej obiektywnych i coraz częściej stosowaną w Polsce i na świecie. Negatywna opinia z dnia 17 sierpnia 2009 r. prof. dr. hab. Piotra Tryjanowskiego z UAM w Poznaniu została zweryfikowana przez tego autora po uzupełnieniu Raportu w opinii z dnia 7 lutego 2010 r. Pierwotnie negatywną opinię o metodyce opracowania wyników monitoringu ornitologicznego częściowo zmienił także po uzupełnieniu Raportu prof. dr hab. Tadeusz Stawarczyk (por. opinia z dnia 18 stycznia 2010 r.). Przypomnieć należy, że szczegółowy opis metodyki estymacji kolizyjności ptaków stanowi załącznik nr 10 do Raportu z listopada 2009 r.
7. Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Warmińska” oznaczony kodem PLB 280015 został zaproponowany jako obszar Natura 2000 przede wszystkim dla ochrony jednego gatunku – bociana białego, który osiąga tu największą liczebność i największe zagęszczenie w kraju. Odnotowuje się tu również liczną populację orlika krzykliwego. Wpływ funkcjonowania farmy wiatrowej Sępopol na oba gatunki i zagrożenia z tym związane zostały opisane powyżej w punkcie 3 i 4.
8. Art. 6 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (DzUWE L 206/7) nie przewiduje bezwzględного zakazu realizacji przedsięwzięć, które nie jest bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania specjalnych obszarów ochrony. W pkt. 3 wskazuje się, że przedsięwzięcie tego rodzaju podlega odpowiedniej ocenie jego skutków dla danego terenu z punktu widzenia założeń jego ochrony. Władze krajowe wyrażają zgodę na przedsięwzięcie dopiero po upewnieniu się, że nie wpłynie ono niekorzystnie na dany teren. Raport o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia – budowa farmy wiatrowej Sępopol obręb Różyna i Śmiardowo w wersji z listopada 2009 zawiera załącznik nr 9 stanowiący ocenę finalną potencjalnych zagrożeń dla ptaków. W podsumowaniu tej oceny na stronie 17 jej autor prof. dr hab. Przemysław Busse stwierdził m. in., że farma w tym miejscu nie będzie stanowiła znacznego zagrożenia kolizyjnego dla ptaków. Oba pola uzyskały kwalifikację przeciętną (Spurgle) lub dobrą (Różyna). Farma nie stanowi znaczącego zagrożenia dla gatunków, szczególnie orlika krzykliwego i bociana, dla których został zaprojektowany obszar Natura 2000 Ostoja Warmińska, jak również dla innych gatunków ptaków. Nie narusza też integralności systemu i obszarów ochrony w dalszej okolicy, które leżą daleko poza możliwym zasięgiem oddziaływania.

Wszystkie zarzuty określone w postanowieniu RDOŚ z 17 grudnia 2008 r. odmawiającym uzgodnienia warunków realizacji budowy farmy wiatrowej w gminie Sępólno zostały wyjaśnione. Obawy wyrażone w końcowej części cytowanego postanowienia, że przedstawiony materiał nie wyczerpuje informacji na temat elementów środowiska przyrodniczego w miejscu planowanej inwestycji, niezbędnej do oceny jej oddziaływania na środowisko, w tym przede wszystkim na obszar Natura 2000, powinny zostać zaspokojone poprzez dane wynikające z dodatkowo zebranych dowodów i opinii. Możliwość uzupełnienia informacji przewidywał zresztą organ wydający postanowienie formułując oczekiwanie – „Zdaniem organu złożone informacje wymagają uzupełnienia w znacznej części...”.

Raport w wersji z listopada 2009 r. wyczerpuje warunki określone w postanowieniu znak: GI.III.7627/12/08 Burmistrza Miasta Sępólno z dnia 26 sierpnia 2008 r. nakładającym na inwestora obowiązek sporządzenia raportu. Warto przypomnieć, że warunki te wynikały w całości z postanowienia z dnia 13 sierpnia 2008 r. znak: ŚR.III.6638-103-18/08 wydanego z upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w przedmiocie wyrażenia opinii o konieczności sporządzenia raportu. Szczegółowo zgodność uzupełnionego Raportu z postanowieniami przedstawić należy następująco:

1. zakres Raportu obejmujący w pkt 1 postanowienia Burmistrza Sępólna „opis elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia (inventaryzacja przyrodnicza terenu, opis fauny, flory; najbliższe istniejące oraz projektowane obszary chronione oraz ewentualny wpływ przedsięwzięcia na te obszary)” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w pkt 4.1 i w pkt 5.2.10.1 oraz w pkt 5.2.10.2,
2. zakres Raportu obejmujący w pkt 2 postanowienia Burmistrza Sępólna „szczegółowe określenie na mapie planowanej lokalizacji inwestycji w odniesieniu do obszarów Natura 2000 i innych cennych siedlisk przyrodniczych” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w załączniku nr 8 (mapy),
3. zakres Raportu obejmujący w pkt 3 postanowienia Burmistrza Sępólna „analiza krajobrazowa (w zakresie oddziaływania na walory krajobrazowe, wprowadzenia dominanty w postaci wież i turbin, analiza widzialności instalacji z określonych odległości, najlepiej w oparciu o numeryczny model terenu z wykorzystaniem technologii GIS)” został omówiony w Raporcie - listopad 2009 w pkt 6 i załączniku nr 5 oraz w pkt 5.2.10.2 i w załączniku nr 8, foto A-B, C-D, E-F,
4. zakres Raportu obejmujący w pkt 4 postanowienia Burmistrza Sępólna „przedstawienie metodyki prowadzenia przedinwestycyjnej analizy przyrodniczej dla lokalizacji farmy wiatrowej w ramach monitoringu przedinwestycyjnego” został omówiony w Raporcie - listopad 2009 w załączniku nr 10 „metodyka Estymacji Kolizyjności Ptaków z dnia 20.11.2009 roku,
5. zakres Raportu obejmujący w pkt 5 postanowienia Burmistrza Sępólna „listę wszystkich gatunków ptaków z załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku (DzU Nr 229, poz. 2313) w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 występujących na obszarze planowanej inwestycji oraz w jej okolicach (prawdopodobnie lęgowych,

- żerujących)” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w odpowiednich akapitach w pkt 5.2.10.2 w załączniku nr 8 pozycje: Sępopol- tabele ROZ, Sępopol- tabele SPU, oraz w załączniku nr 9 wraz z przypisanymi załącznikami,
6. zakres Raportu obejmujący w pkt 6 postanowienia Burmistrza Sępopola „opis (inventaryzacja) gatunków z 1 załącznika Dyrektywy Ptasiej zlokalizowanych na obszarze oraz w sąsiedztwie planowanej inwestycji oraz wpływ inwestycji na te gatunki” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w odpowiednich akapitach w pkt 5.2.10.2, w załączniku nr 8 pozycje: Sępopol- gatunki ROZ, Sępopol- gatunki SPU,
 7. zakres Raportu obejmujący w pkt 7 postanowienia Burmistrza Sępopola „charakterystyka i występowanie migrującej fauny w ciągu całego roku, w tym dokładny przebieg tras, kierunki i wysokości przemieszczania się zwierząt w cyklu rocznym, związki pomiędzy występowaniem ptaków a siedliskami odnoszące się do możliwości odpoczynku i żerowania w okresie koczowisk, a następnie migracji wiosennej (od końca lutego do końca maja), jesiennej (od połowy lipca do końca listopada), możliwości odpoczynku i żerowania w okresie zimowiska oraz możliwości występowania lęgów (od początku marca do połowy lipca)” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w pkt 5.2.10.2, w załączniku nr 8 pozycje: Sępopol- rys ROZ, Sępopol – rys SPU oraz w załączniku nr 9 wraz z załącznikami,
 8. zakres Raportu obejmujący w pkt 8 postanowienia Burmistrza Sępopola „wpływ inwestycji na szlaki migracyjne zwierząt głównie na ornitofaunę oraz miejsca ich odpoczynku i żerowania w trakcie sezonowych wędrówek” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w załączniku nr 9 „ocena finalna potencjalnych zagrożeń dla ptaków wynikających z planowanej budowy farmy wiatrowej „Sępopol” Gm. Sępopol z uwzględnieniem rocznego monitoringu,
 9. zakres Raportu obejmujący w pkt 9 postanowienia Burmistrza Sępopola „funkcjonowanie pola wiatraków jako barier ekologicznej” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w pkt 8,
 10. zakres Raportu obejmujący w pkt 10 postanowienia Burmistrza Sępopola „listę wszystkich siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymienionych w załącznikach do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 roku w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (DzU Nr 94 poz. 795) zlokalizowanych na obszarze planowanej inwestycji” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w pkt 5.2.10.1 oraz w pkt 5.2.10.2 oraz w załączniku nr 8,
 11. zakres Raportu obejmujący w pkt 11 postanowienia Burmistrza Sępopola „wpływ inwestycji na przyszłe wykorzystanie terenu” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w pkt 6 oraz w pkt 8,
 12. zakres Raportu obejmujący w pkt 12 postanowienia Burmistrza Sępopola „wpływ przedsięwzięcia w powiązaniu z innymi położonymi w bliskim sąsiedztwie farmami wiatrowymi na integralność obszarów Natura 2000” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w pkt 5.2.10.2 oraz w załączniku nr 9,
 13. zakres Raportu obejmujący w pkt 13 postanowienia Burmistrza Sępopola „spodziewany wpływ inwestycji na elementy ekologicznej sieci Natura 2000 (możliwość potencjalnego bezpośredniego i pośredniego wpływu planowanej inwestycji na stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt dla których zostały wyznaczone lub zaproponowane do wyznaczenia obszary Natura 2000; ocena skutków lokalizacji farmy elektrowni wiatrowych dla ciągłości istnienia obszarów Natura 2000, możliwość istotnego

oddziaływania elektrowni wiatrowych na gatunki dla których wyznaczono lub zaplanowano wyznaczenie ostoi Natura 2000, oddziaływanie innych czynników lub elementów związanych z pracą generatorów prądu na sieć Natura 2000))” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w pkt 5.2.10.2 oraz w załączniku nr 9,

14. zakres Raportu obejmujący w pkt 14 postanowienia Burmistrza Sępola „analizę alternatywnych wariantów realizacji przedsięwzięcia, które pozwolą na uniknięcie jakichkolwiek negatywnych wpływów na integralność obszaru Natura 2000” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w pkt 7 oraz w pkt 5.2.10.2 i w załączniku nr 9,
15. zakres Raportu obejmujący w pkt 15 postanowienia Burmistrza Sępola „informacje o ewentualnych kolizjach przedsięwzięcia z chronionymi elementami środowiska przyrodniczego” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w pkt 8,
16. zakres Raportu obejmujący w pkt 16 postanowienia Burmistrza Sępola „opis przewidywanych działań minimalizujących i łagodzących negatywnych oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w pkt 9 i w pkt 5.2.10.2 oraz w załączniku nr 9,
17. zakres Raportu obejmujący w pkt 17 postanowienia Burmistrza Sępola „opis realizacji inwestycji na etapie budowy oraz eksploatacji z możliwością monitorowania” został omówiony w Raporcie – listopad 2009 w pkt 14 oraz w pkt 5.2.10.2.

Raportu w ostatecznej wersji z listopada 2009 roku wykazuje zatem zgodność z zakresem tegoż raportu określonym postanowieniem Burmistrza Sępola dnia 26 sierpnia 2008 r. Oznacza to, że strona wykonała w całości nałożone na nią obowiązki w zakresie wynikającym z aktu administracyjnego. Raport jest także ilościowo zgodny z ustawowym zakresem raportu o oddziaływaniu na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia wynikającym z art. 52 ust. 1 pkt 1 - 12 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (DzU z 2008 roku Nr 25 poz. 150 ze zmianami). Ponadto należy stwierdzić, iż przedłożony Raport zawiera także pozostałe elementy wynikające z pkt 13- 16 powołanego przepisu art. 52 ust. 1 tejże ustawy, tj.:

1. w zakresie wynikającym z pkt 13 – nie wskazywano trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano opracowując Raport,
2. w zakresie wynikającym z pkt 14 – streszczenie w języku nie wyspecjalizowanym informacji zawartych w raporcie, w odniesieniu do każdego elementu raportu – zawarto w Rozdziale 1.0 s. 3,
3. w zakresie wynikającym z pkt 15- nazwisko osoby lub osób sporządzających raport – zawarto na stronie tytułowej,
4. w zakresie wynikającym z pkt 16 – źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu – zawarto w rozdziale 16.0 s. 81.

Powyższe zestawienie w pełni umożliwia ustalenie zgodności przedłożonego przez stronę Raportu z postanowieniem Burmistrza Sępola z dnia 26 sierpnia 2008 r. oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska, a zgromadzony materiał dowodowy w zakresie możliwości znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko planowanych elektrowni wiatrowych skłania do wniosku, że takiego oddziaływania nie będzie.

Analizowane przedsięwzięcie jest inwestycją proekologiczną, produkującą prąd elektryczny z odnawialnych źródeł energii bez emisji zanieczyszczeń do środowiska,

zlokalizowaną na terenach otwartych, rolniczych, a te nie są specjalnie atrakcyjne lęgowo dla ptaków.

Przedsięwzięcie idealnie wpisuje się w Protokół z Kioto z 1997 r. oraz wcześniejszą Konwencję Narodów Zjednoczonych, które mają za cel ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do 2012 r. (poprzez m.in. stosowanie odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z wiatru) oraz wg Szczytu w Brukseli z 29-30 października 2009 (Rada Europejska określiła do roku 2020 redukcję emisji o 30% w stosunku do 1990 r.); dyrektywę UE z 09.12.2008 r. w sprawie energii odnawialnej w ramach pakietu klimatyczno - energetycznego, gdzie do 2020 r. 1/3 energii elektrycznej musi pochodzić ze źródeł odnawialnych (także z wiatru); ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz w bezpieczeństwo energetyczne kraju.

Przedsięwzięcie realizuje ustawowy postulat dotyczący zrównoważonego rozwoju ochrony środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym. W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Sępól z dnia 28 kwietnia 2005 r. (uchwała XX/127/05 Rady Miasta i Gminy) właśnie m.in. wykorzystanie tych terenów obręb Różyna, obręb Śmiardowo na budowę elektrowni wiatrowych.

Uzasadnienie decyzji należy jeszcze uzupełnić o informacje dotyczące udziału społeczeństwa w postępowaniu zgodnie z art. 56 ust. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zawiadomienie społeczeństwa o złożeniu przez Danutę Nałęcz i wszczęciu postępowania administracyjnego nastąpiło w obwieszczeniu z dnia 10 lipca 2008 r. Zostało ono podane do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Sępól oraz umieszczenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego Sępól, Sołectwa Różyna i Śmiardowo na okres od 10 do 30 lipca 2008 r. Osoby zainteresowane miały zatem możliwość zapoznania się z materiałami oraz składania uwag, wniosków i zastrzeżeń przez okres 21 dni. W obwieszczeniu z dnia 25 września 2008 r. poinformowano społeczeństwo o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o wniosku wszczynającym postępowanie z prawem składania wniosków i uwag w terminie od 26 września do 16 października 2008 r. W takiej też formie podawane były do publicznej informacji pozostałe czynności podejmowane w postępowaniu. Osoby zainteresowane wynikami postępowania miały zatem możliwość aktywnego udziału we wszystkich czynnościach procesowych. O decyzjach organu odwoławczego społeczeństwo było informowane poprzez obwieszczenia zamieszczane na stronie BIP Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Olsztynie oraz poprzez wywieszenie w miejscach zwyczajowo przyjętych do publicznego ogłaszania na terenie Gminy Sępól. Podkreślenia wymaga, że Samorządowe Kolegium Odwoławcze nie podejmowało żadnej czynności dowodowej lecz opierało się w całości na materiale dowodowym zebrany przez organ pierwszej instancji. Udział społeczeństwa w postępowaniu administracyjnym należy ocenić jako znikomy. Polegał on tylko na jednej czynności, tj. złożeniu odwołania przez Marię Beziuk – Iwańczyk i Stanisława Iwańczyk od decyzji Burmistrza Sępola z dnia 22 marca 2010 r. znak: GI-III-7627-12/08 określającej środowiskowe uwarunkowania inwestycji zamierzonej przez Danutę Nałęcz. Postępowanie w niniejszej sprawie było transparentne i gwarantowało udział w jego toku wszystkim zainteresowanym podmiotom.

Skład orzekający Kolegium przeanalizował cały materiał dowodowy znajdujący się w aktach sprawy. Opinie i stanowiska, które negatywnie odnoszą się do możliwości realizacji przedsięwzięcia, wyrażone zostały na gruncie pierwotnej dokumentacji. Po uzupełnieniu Raportu w listopadzie 2009 r. zostały one częściowo zmodyfikowane lub

nie zostały ponowione. Z tego powodu poglądy w ich wyrażone nie mogły stanowić przeciwwagi dla opinii pozytywnych.

Z wymienionych powodów Kolegium uznało za konieczne skorzystanie z uprawnień reformatoryjnych organu drugiej instancji i rozstrzygnęło jak na wstępie.

Decyzja niniejsza jest ostateczna, nie służy od niej dalszy środek odwoławczy.

Na decyzję przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie. Skargę składa się za pośrednictwem Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Olsztynie, ul. M. Kajki 10/12, 10 – 457 Olsztyn, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia Stronie niniejszej decyzji. Skarga powinna odpowiadać wymogom przewidzianym przez art. 57 § 1 w związku z art. 46 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zmianami), tzn. powinna zawierać oznaczenie sądu, imię, nazwisko lub nazwę skarżącego, oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby, a w razie ich braku – adres do doręczeń, wskazanie zaskarżonej decyzji, oznaczenie organu, którego działania lub bezczynności skarga dotyczy, określenie naruszenia prawa lub interesu prawnego; podpis osoby wnoszącej skargę, a w przypadku wniesienia jej przez pełnomocnika – jego podpis z załączeniem do skargi pełnomocnictwa. Do skargi należy dołączyć jej odpisy w ilości po jednym egzemplarzu dla każdej ze stron uczestniczących w postępowaniu administracyjnym oraz dla organu, którego decyzja jest przedmiotem zaskarżenia.

Przewodniczący
Członkowie

.....
.....
.....

Otrzymują:

1. Danuta Nałęcz

Centrum Biznesu Wschodniego

PHU „U Rycha”

Markajmy 2/7

11-100 Lidzbark Warmiński

2. Pozostałe strony postępowania – obwieszczenie w trybie art. 49 Kpa

3. Burmistrz Sępólna

(z aktami sprawy)

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie

2. Starosta Bartoszycki

CHARAKTERYSTYKA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Przedmiotem przedsięwzięcia jest „Farma Wiatrowa Sępapol”, która składać się będzie z 30 elektrowni wiatrowych, z wieżami Enercon E-82 o wysokości 108,3 m do osi obrotu rotora o średnicy 82 m. Na każdej z wież zostanie zamontowany generator o mocy nominalnej 2 MW oraz maksymalnej mocy akustycznej 104,0 dB. „Farma Wiatrowa Sępapol” będzie usytuowana w gminie Sępapol, na pow. ok. 400 ha. Wieże elektrowni wiatrowych zostaną posadowione na następujących działkach, położonych w obrębach:

- w obrębie Różyna, działki: 217/2, 256/3, 337/4,
- w obrębie Śmiardowo, działki: 254, 27/10, 30/37.

Realizacja przedsięwzięcia będzie wymagała:

- wykonania, na działkach z lokalizacją wież siłowni, niezbędnych na czas budowy i montażu, technologicznych dróg dojazdowych oraz placów montażowych.
- połączenia wież siłowni z GPZ, wewnętrznymi liniami kablowymi SN,
- zjazdów z dróg powiatowych i gminnych do dróg technologicznych, na czas budowy i montażu infrastruktury farmy,
- remontu części dróg gminnych, w celu zapewnienia parametrów wymaganych do bezpiecznego transportu elementów wież i siłowni na następujących działkach, położonych w obrębach:
- Różyna, działki: 328, 337/10, 300, 301/1, 301/2, 301/3, 303
- Kinwagi, działki: - 119,126/1,126/2,127,143
- Śmiardowo, działki: 19/1,24/42,28/3,29, 31,101

Teren lokalizacji farmy wiatrowej to obszar aktualnie użytkowany rolniczo. Po wybudowaniu i uruchomieniu obiektów siłowni wiatrowych i GPZ, pozostały obszar lokalizacji farmy pozostanie, zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem, w użytkowaniu rolniczym.

Inwestycja obejmuje budowę:

A. 30 wież siłowni wiatrowych typu ENERCON E-82, 2000 kW

- pełna maksymalna moc znamionowa jednej siłowni 2,0 MW,
- wysokość wieży do osi rotora 108,3 m,
- średnica obwodu rotora 82 m,
- przewidywana prędkość wiatru dla startu 3 m/s,
- przewidywana prędkość wiatru dla automatycznego stopu 28 m/s,
- samoczynne ustawianie wirnika na wiatr,
- zabezpieczająca instalacja odgromowa,
- zabezpieczenia przed porażeniem prądem elektrycznym,
- zabezpieczenia antykorozyjne wieży i obudowy,
- maksymalny poziom mocy akustycznej generatora wynosi 104,0 dBA

Wieżę składane na placu budowy z gotowych elementów posadowione będą na fundamentach żelbetowych wykonanych zgodnie z opracowanym projektem konstrukcji fundamentów.

B. linii kablowych farmy, składających się z:

- wiązek kabli aluminiowych SN typu YHAKX o przekrojach 120 mm i 240 mm, spiętych opaskami kablowymi ze sztucznego tworzywa,
- rurociągów kablowych do teletechnicznej sieci światłowodowej, z rur RHDPE 40/3,7 Kable będą układane w rowach kablowych na głębokości 1 m, rurociągi kablowe sieci teletechnicznej, stanowiące integralną część linii kablowych, zostaną ułożone w rowie kablowym, przed ułożeniem kabli, na głębokości 1,15 m

W miejscach skrzyżowań trasy kablowej z drogami, linie kablowe będą układane pod korpusem drogi w technologii przecisku, minimum 1,5m od niwelety jezdni, w rurach wykonanych z polietylenu wysokiej gęstości (rury osłonowe typu Arot), zgodnie z warunkami określonymi przez zarządcę drogi.

Przekroczenie trasą kablową rzeki Bajdycka Młynówka zostanie wykonane metodą przecisku pod dnem rzeki, gładkościennymi, grubościennymi rurami osłonowymi z HDPE łączonymi metodą zgrzewania czołowego.

Posadowienie rur osłonowych zostanie wykonane przy zachowaniu odstępu nie mniej niż 150 cm między dnem rzeki a rurami osłonowymi.

Przekroczenie kanalizacją kablową torów linii kolejowej nr 38, Białystok - Głomno, projektuje się wykonać metodą przecisku, gładkościennymi, grubościennymi rurami osłonowymi, z HDPE, łączonymi metodą zgrzewania czołowego. Posadowienie rur osłonowych o długości 75m zostanie wykonane przy zachowaniu odstępu nie mniej niż 200 cm między stopą szyny a rurami osłonowymi.

C. dróg technologicznych na czas budowy, zjazdów z tych dróg do dróg publicznych oraz remontu części dróg gminnych przewidzianych do transportu elementów siłowni. Drogi technologiczne i zjazdy oraz wzmocnienia nawierzchni dróg gminnych, zostaną wykonane przy wykorzystaniu w podbudowie geosyntetyku komórkowego wypełnionego żwirem oraz żwiru jako nawierzchni, według następującego rozwiązania:

- warstwa tłucznia kamiennego,
- teksturowana i perforowana geosiatka komórkowa wypełniona kruszywem,
- „materac” z owiniętego płaską geosiatką kruszywa z pospółki.

Zjazdy i drogi technologiczne będą wykonane o szerokości 4m o promieniach skrętu jak dla pojazdów osobowych, a dla transportu elementów ponadgabarytowych zostaną wykonane poszerzenia łukami o promieniu od $R=15m$ do $R=50m$. Przy zjazdach i przejazdach przez rowy, pod konstrukcją nawierzchni zostaną ułożone przepusty z rur spiralnie karbowanych ze stali ocynkowanej.

Powstające w trakcie realizacji odpady zostaną przez wykonawcę zagospodarowane w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami i wymogami ochrony środowiska obowiązującymi na dzień realizacji przedsięwzięcia a transport odpadów z miejsca ich tymczasowego składowania zostanie wykonany w oparciu o wyspecjalizowane środki transportu odbiorców odpadów.

Siłownie wiatrowe w trakcie eksploatacji nie wymagają dostaw wody i innych surowców. W trakcie eksploatacji farmy wiatrowej nie będą odprowadzane ścieki

bytowo-gospodarcze i wody opadowe.

Powstające w trakcie eksploatacji odpady, to głównie oleje wymieniane okresowo przez specjalistyczny serwis, który zabezpiecza transport i utylizację, przez co zostaje wyeliminowany wpływ odpadów na środowisko.

Usytuowanie wież siłowni wiatrowych będzie spełniać wymagania wynikające z przepisów dotyczących klimatu akustycznego. Wytwarzane w trakcie eksploatacji pola elektromagnetyczne nie osiągną natężeń większych od dopuszczalnych granicznych wartości bezpiecznych dla ludzi i środowiska.

Na podstawie informacji o stosowanej technologii należy uznać, że proponowane rozwiązania reprezentują wysoki poziom techniczny i pozwalają na dopełnienie standardów jakości środowiska w najbliższej okolicy.

Uruchomienie elektrowni wiatrowych przyniesie wymierny efekt ekologiczny i wychodzi naprzeciw aktualnej polityce ochrony środowiska.

Wyprodukowana w oparciu o wiatr - nośnik energii odnawialnej - energia elektryczna jest energią czystą której wytworzenie nie powoduje emisji dwutlenku węgla do atmosfery, przez co nie wpływa negatywnie na warstwę ozonową i nie przyczynia się do ocieplania klimatu Ziemi.

Przewodniczący
Członkowie

.....
.....
.....